

ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการพัฒนาคุณธรรม
จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ โรงเรียนจันทรubeกษาอนุสรณ์
Parent's Satisfaction of Student toward Developing Desirable Virtues
Ethics and Social at Chantharubeksa Anusorn School, Kaset Wisai District,
Roi Et Province

ชัชวาลย์ บัวลอย¹ ประพิศ โบราณมูล² สุนทร อาจนियม³ และบรรจง ลาวะลี⁴
Chatchawal Bualoy¹ Prapit Boranmoon² Suntorn Artniyom³ and Banjong Lawalee⁴
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด^{1,2,3,4}
Mahamakut Buddhist University Roi Et Campus^{1,2,3,4}
Email : Chat_Bualoy@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ โรงเรียนจันทรubeกษาอนุสรณ์ อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด 2) เปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ โรงเรียนจันทรubeกษาอนุสรณ์ อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด ของผู้ปกครองนักเรียนที่มีเพศและอายุที่แตกต่างกัน 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ โรงเรียนจันทรubeกษาอนุสรณ์ อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนในเขตบริการของโรงเรียนจันทรubeกษาอนุสรณ์ จำนวน 322 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามเป็นมาตรฐานประเมินค่า 5 ระดับ มีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.94 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test และค่า F- test โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

ผลการวิจัยพบว่า 1.ผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง 5 ด้าน ลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านความมีวินัย รองลงมา คือ ด้านความรับผิดชอบ และน้อยที่สุด คือ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต 2. ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ โรงเรียนจันทรubeกษา

อนุสรณ์ อำเภอกษัตริย์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีเพศและอายุต่างกัน โดยรวม ผู้ปกครองนักเรียนมีระดับความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน 3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์โรงเรียนจันทราบุเขษอนุสรณ์ อำเภอกษัตริย์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด มากที่สุดคือควรมีการควบคุมการแต่งกายและควบคุมท่วงทีกริยาวจาและใจให้หมดจดงดงาม รองลงมาคือควรฝึกอบรมให้นักเรียนช่วยเหลือผู้อื่นด้วยกำลังกายและใจและน้อยที่สุดคือนักเรียนควรเป็นมิตรแท้ของผู้อื่น แม้ว่าเขาจะคิดร้ายต่อตน

คำสำคัญ : ความพึงพอใจ; ผู้ปกครองนักเรียน; คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์

ABSTRACT

This research served the purposes: 1) explore parent's satisfaction of student toward developing desirable virtues ethics and social at Chantharubeksa Anursorn School in Roi Et province's Kaset Wisai district, 2) compare their satisfaction toward developing the foregoing therein, resting upon their differing genders and ages and, 3) closely examine their suggestions on developing the aforementioned therein. The sampling group counted in 322 student parents in the service area of the school. The tool used for data collection was the questionnaire endowed with the reliability standing at 0.94. The statistics utilized for analyzing data encompassed: percentage, mean, standard deviation, t-test and F-test by making use of the ready-made computer programme.

The research's results were found as follows: 1. Parent's satisfaction of student toward developing desirable virtues ethics and social at Chantharubeksa anursorn School in Roi Et province's Kaset Wisai district in the overall five aspects was at the middle level. Taking a single aspect into account, all five aspects were at the middle level as here listed in descending order: disciplines, responsibilities, and honesty. 2. The hypothesis testing result indicated that student's parents/guardians with differing genders and ages were identically satisfied with developing desirable virtues and ethics at Chantharubeksanusorn School in Roi Et's Kaset Wisai district in the overall aspect. 3. The suggestions on problems of developing the foregoing there were that the aspect with the highest frequency was supervision of wearing school uniforms and controlling tactfully verbal and mental manners. Next, students should be trained to assist others of their own physical and mental free will. And the aspect

with the lowest frequency was that should become others' friends in deed although they bore ill wills against themselves.

Keywords : Satisfaction; Parent's Student; Desirable Virtues Ethics and Social

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช ๒๕๔๐ มีบทบัญญัติสำคัญเพื่อวางรากฐานการจัดและพัฒนาการศึกษาคือรัฐต้องจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจสติปัญญา ความรู้ คุณธรรม มีจริยธรรมในการดำรงชีวิต และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข การจัดการศึกษาทั้งในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัยต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา จัดกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ โดยการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง การฝึกปฏิบัติ รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรมและค่านิยมที่ดีงาม รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงร่วมพลังสร้างสรรค์ในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546 : 5) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดเรื่องการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรมจริยธรรม วัฒนธรรมในการดำรงชีวิต และสามารถอยู่ร่วมกับคนอื่นได้ (หมวด 1 มาตราที่ 6) นอกจากนี้ยังได้กำหนดแนวการจัดการศึกษาที่เน้นให้ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรมตามมาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกันรวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

โรงเรียนจันทบูรเบกษาอนุสรณ์ เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ร้อยเอ็ด เขต ๒ ตั้งอยู่ในพื้นที่อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด เปิดทำการสอนตั้งแต่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑๒ นักเรียนร้อยละ ๓๓ นับถือศาสนาพุทธ และร้อยละ ๖๗ อาศัยอยู่ในเขตชนบท และทุรกันดาร จากสภาพปัจจุบันในการดำเนินงานจัดการเรียนการสอน มีการส่งเสริมพัฒนาป้องกันและการแก้ไขปัญหาให้แก่นักเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ บทบาทของครูที่ปรึกษาที่ต้องเอาใจใส่ให้นักเรียนในที่ปรึกษาทุกคนมีการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งการสอบถามครูผู้สอน ปราชญ์ หลักฐานปัจจัยที่แสดงให้เห็นว่านักเรียนต้องได้รับการดูแลช่วยเหลือในเรื่อง ความประพฤติผิดระเบียบ วินัย ขาดคุณธรรมจริยธรรม จากปัญหาที่พบเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาที่ต้องดูแลช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาลดปัญหา ส่งเสริมพัฒนาโดยวิธีการและเครื่องมือที่ดี รวมทั้งมีแนวทางการส่งเสริมพัฒนาจิตใจ อารมณ์

และความคิดของเด็กได้อย่างเหมาะสมโดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ที่กำหนดจุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษา เพื่อมุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดีมีปัญญา มีความสุขและมีความเป็นไทย

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ โรงเรียนจันทบูรเบกษาอนุสรณ์ อำเภอกะชังศรีสัชนาลัย จังหวัดร้อยเอ็ด นำผลของการศึกษาไปเป็นข้อเสนอแนะในการสร้างคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของโรงเรียนจันทบูรเบกษาอนุสรณ์ อำเภอกะชังศรีสัชนาลัย จังหวัดร้อยเอ็ด ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ โรงเรียนจันทบูรเบกษาอนุสรณ์ อำเภอกะชังศรีสัชนาลัย จังหวัดร้อยเอ็ด

2.2 เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ โรงเรียนจันทบูรเบกษาอนุสรณ์ อำเภอกะชังศรีสัชนาลัย จังหวัดร้อยเอ็ด ของผู้ปกครองนักเรียนที่มีเพศ และอายุต่างกัน

2.3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของผู้ปกครองนักเรียนต่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ โรงเรียนจันทบูรเบกษาอนุสรณ์ อำเภอกะชังศรีสัชนาลัย จังหวัดร้อยเอ็ด

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

3.1 ทำให้ทราบความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ โรงเรียนจันทบูรเบกษาอนุสรณ์ อำเภอกะชังศรีสัชนาลัย จังหวัดร้อยเอ็ด

3.2 ทำให้ทราบผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ โรงเรียนจันทบูรเบกษาอนุสรณ์ อำเภอกะชังศรีสัชนาลัย จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีเพศ อายุต่างกัน

3.3 ทำให้ทราบข้อเสนอแนะของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ โรงเรียนจันทบูรเบกษาอนุสรณ์ อำเภอกะชังศรีสัชนาลัย จังหวัดร้อยเอ็ด

3.4 สามารถนำผลการวิจัยที่ได้ใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนจันทบูรเบกษาอนุสรณ์ อำเภอกะชังศรีสัชนาลัย จังหวัดร้อยเอ็ด

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ โรงเรียนจันทบุรีเบกษาอนุสรณ์ อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด นี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนในเขตบริการของโรงเรียนจันทบุรีเบกษาอนุสรณ์ อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด ทั้งหมดจำนวน 2,008 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนในเขตบริการของโรงเรียนจันทบุรีเบกษาอนุสรณ์ อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 322 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ โรงเรียนจันทบุรีเบกษาอนุสรณ์ อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด มี ลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะของผู้ปกครองนักเรียนเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ โรงเรียนจันทบุรีเบกษาอนุสรณ์ อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด การวิเคราะห์ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ ตอนที่ 2 ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ โรงเรียนจันทบุรีเบกษาอนุสรณ์ อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย และหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ โรงเรียนจันทบุรีเบกษาอนุสรณ์ อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ดที่ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยค่า t-test (Independent Samples) สำหรับด้านเพศและทำการทดสอบค่า F-test (One-way ANOVA) สำหรับด้านอายุ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แบบสอบถามตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะของผู้ปกครองนักเรียนเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ โรงเรียนจันทบุรีเบกษาอนุสรณ์ อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่แล้วนำเสนอเป็นตารางประกอบคำอธิบาย การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติขั้นพื้นฐานโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป ได้แก่ สถิติพื้นฐาน มีดังนี้ 1. สถิติที่หาคุณภาพของเครื่องมือ การหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยใช้ Corrected Item-Total Correlation และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับใช้สถิติหาค่าประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) 2. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบความแตกต่างตามตัวแปรได้แก่ การทดสอบค่าที่ t-test สำหรับด้านเพศ และทำการทดสอบค่าเอฟ F-test (One-way ANOVA) สำหรับด้านอายุ ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5. ผลการวิจัย

5.1 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ โรงเรียนจันทบูรเบกษาอนุสรณ์ อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง 5 ด้าน ลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านความมีวินัย รองลงมา คือ ด้านความรับผิดชอบ และน้อยที่สุด คือ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีผลการวิจัยดังต่อไปนี้

5.1.1 ด้านความมีวินัย ผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ด้านความมีวินัย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 1 ข้อและปานกลาง 3 ข้อ ลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ นักเรียนมีระเบียบวินัยในการบริโภคเพียงใด รองลงมา คือ นักเรียนมีมารยาทเรียบร้อยในการรับประทานอาหารเพียงใด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ นักเรียนมีการรักษาระเบียบวินัยในการปกครองเพียงใด

5.1.2 ด้านความรับผิดชอบ ผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ด้านความรับผิดชอบ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 1 ข้อและปานกลาง 4 ข้อ ลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ นักเรียนตรงต่อเวลาในการทำงานหรือนัดหมายเพียงใด รองลงมา คือ นักเรียนกล้ารับในส่วนของความรับผิดชอบของตนเพียงใด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ นักเรียนเอาจริงเอาจังและขยันขันแข็งเพียงใด

5.1.3 ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง 5 ข้อ ลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ นักเรียนซื่อตรงต่อหน้าที่การงานที่อยู่ในความรับผิดชอบเพียงใด รองลงมา คือ นักเรียนซื่อตรงต่อคุณธรรมเพียงใด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ นักเรียนซื่อตรงต่อคำสั่งของครูเพียงใด

5.1.4 ด้านความมีเมตตากรุณา ผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ด้านความมีเมตตากรุณา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 1 ข้อและปานกลาง 4 ข้อ ลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ นักเรียนให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลผู้อื่นด้วยความยินดีเพียงใด รองลงมา คือ นักเรียนแนะนำช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความปรารถนาดีเพียงใด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ แสดงอาการต่อผู้อื่นด้วยความสุภาพนุ่มนวล พุดจาไพเราะเพียงใด

5.1.5 ด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อ

พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง 4 ข้อ ลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ นักเรียนช่วยแสดงความคิดเห็น ช่วยแก้ไขปัญหาความเดือดร้อน ช่วยคิดหาแนวทางที่ถูกที่ชอบเพียงใด รองลงมาคือ ช่วยเหลือผู้อื่นด้วยกำลังกายในการช่วยทำธุรกรรมงานเพียงใด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ นักเรียนฝึกจิตใจของตนเองให้รู้จักเห็นใจผู้อื่นเพียงใด

5.2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ โรงเรียนจันทบุรีเบกษาอนุสรณ์ อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีเพศและอายุต่างกัน พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความมีวินัย ด้านความรับผิดชอบ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความมีเมตตากรุณา ด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน ผู้ปกครองนักเรียนที่มีอายุต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความมีวินัย ด้านความรับผิดชอบ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความมีเมตตากรุณา ด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน

5.3 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะของผู้ปกครองนักเรียนต่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ โรงเรียนจันทบุรีเบกษาอนุสรณ์ อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ โรงเรียนจันทบุรีเบกษาอนุสรณ์ อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด ดังนี้

5.3.1 ด้านความมีวินัย ลำดับตามความถี่จากมากไปหาน้อย คือ ควรควบคุมการแต่งกาย และควบคุมท่วงทีกริยาวจาและใจให้หมดจดงดงาม รองลงมา คือ ควรเน้นให้นักเรียนมีระเบียบวินัยเกี่ยวกับเครื่องแต่งกายมากขึ้น และความถี่น้อยที่สุด คือ ควรเน้นพัฒนานักเรียนให้มีระเบียบวินัยในการบริโภคอาหารมากขึ้น

5.3.2 ด้านความรับผิดชอบ ลำดับตามความถี่จากมากไปหาน้อย คือ ควรเน้นพัฒนาการตรงต่อเวลาในการทำงานหรือนัดหมายให้นักเรียน รองลงมา คือ ควรฝึกให้นักเรียนทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างดีที่สุดและสุดกำลังความสามารถ

5.3.3 ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ลำดับตามความถี่จากมากไปหาน้อย คือ ควรเน้นพัฒนานักเรียนตรงต่อเวลา ตรงต่องานของตัวเองที่กำหนดให้ ควรพัฒนานักเรียนชื่อตรงต่อหน้าที่การงานในความรับผิดชอบของตน ควรพัฒนานักเรียนให้ชื่อตรงต่อการให้สัญญาและความถี่น้อยที่สุด คือ ควรเน้นพัฒนานักเรียนให้ชื่อตรงต่อคำสั่งของครู

5.3.4 ด้านความมีเมตตากรุณา ลำดับตามความถี่จากมากไปหาน้อย คือ นักเรียนควรให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลผู้อื่นด้วยความยินดี นักเรียนไม่ควรข่มขู่ ดุหมั่นเสียดสี พุดจาด้วยความกร้าวโกรธ

เคียด แค้นกัน นักเรียนต้องไม่เบียดเบียนผู้อื่นให้เดือดร้อนและความถ้อยทีถ้อยอาศัย คือ นักเรียนควรเป็นมิตรแท้ของผู้อื่น แม้ว่าเขาจะคิดร้ายต่อตน

5.3.5 ด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ลำดับตามความถี่จากมากไปหาน้อย คือ ควรฝึกอบรมให้นักเรียนช่วยเหลือผู้อื่นด้วยกำลังกายและใจ รองลงมา คือ ควรฝึกให้แสดงความคิดเห็น ช่วยแก้ไขปัญหาคความเดือดร้อน ช่วยคิดหาแนวทางที่ถูกที่ชอบและความถ้อยทีถ้อยอาศัย คือ ควรฝึกจิตใจของนักเรียนให้รู้จักเห็นใจผู้อื่นเสมอ

6. อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ โรงเรียนจันทบุรีเบกษาอนุสรณ์ อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยได้นำเอาผลมาอภิปรายตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

6.1 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ โรงเรียนจันทบุรีเบกษาอนุสรณ์ อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่าผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ด้านความมีวินัย ด้านความรับผิดชอบ ด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ด้านความมีเมตตากรุณาและด้านความซื่อสัตย์สุจริต ผู้ปกครองนักเรียนเห็นว่าโรงเรียนวัด บ้าน ครูและผู้ปกครองนักเรียนต้องร่วมมือกันพัฒนาแบบมีส่วนร่วมเพื่อให้เด็กนักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์เพิ่มมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตรประสงค์ ขาวเจริญ (2542) ได้ศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนเกี่ยวกับการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ เถวียน พันอนุ (2542) ได้ศึกษา การพัฒนาพฤติกรรมด้านคุณธรรมของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด ตามระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียน ครูผู้สอน และประธานกรรมการโรงเรียนความมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนและประธานกรรมการโรงเรียน เกี่ยวกับพฤติกรรมด้านคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด ผลการศึกษาพบว่า ผู้ปกครองนักเรียน ครูผู้สอน และประธานกรรมการโรงเรียนมีความพึงพอใจเกี่ยวกับพฤติกรรม ความมีวินัย ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์สุจริต ความมีเมตตากรุณา ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และด้านการปฏิบัติตามหลักศาสนาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ดโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความรับผิดชอบ อยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า นักเรียนทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างดีที่สุดและสุดกำลังความสามารถ กล้ารับในส่วนที่เป็นความรับผิดชอบของตนและนักเรียนเอาจริงเอาจังและขยันขันแข็ง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตรประสงค์ ชาวเจริญ (2542) ได้ศึกษา ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนเกี่ยวกับการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจด้านความรับผิดชอบ อยู่ในระดับปานกลาง

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ อยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า นักเรียนช่วยเหลือผู้อื่นด้วยกำลังกายในการช่วยทำธุรการ ช่วยเหลือให้คำแนะนำ ช่วยเจรจาเอาเป็นธุระให้สำเร็จประโยชน์ นักเรียนช่วยแสดงความคิดเห็น ช่วยแก้ไขปัญหาความเดือดร้อน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตรประสงค์ ชาวเจริญ (2542) ได้ศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนเกี่ยวกับการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประเทือง เลื่อนมใส ได้ศึกษา การดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมในสถานศึกษา ชั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ใน 4 ด้าน คือ การจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมโดยตรง การจัดการเรียนการสอนและการบูรณาการกับวิถีชีวิตทั้งในและนอกโรงเรียน พบว่า สถานศึกษามีการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง

6.2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ โรงเรียนจันทบุรุษเบกษาอนุสรณ์ อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยจำแนกตามเพศและอายุที่ต่างกัน พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความมีวินัย ด้านความรับผิดชอบ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความมีเมตตากรุณา ด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า ผู้ปกครองทั้งเพศชายและเพศหญิงเห็นว่าการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ด้านความมีวินัย ด้านความรับผิดชอบ ด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ด้านความมีเมตตากรุณาและด้านความซื่อสัตย์สุจริต ไปในทิศทางเดียวกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตรประสงค์ ชาวเจริญ (2542) ได้วิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนเกี่ยวกับการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก ในประเด็นที่ว่า การเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียน เกี่ยวกับการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมตามตัวแปรเพศที่ต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองนักเรียนที่มีเพศต่างกันมีความพึงพอใจไม่แตกต่างกันอย่างไรมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณา

รายด้านพบว่า ผู้ปกครองนักเรียนที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกันมีความพึงพอใจ ด้านความมีวินัย ด้านความรับผิดชอบ ด้านความสำคัญของการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม ด้านการอบรมนักเรียนและด้านการเรียนการสอนในห้องเรียน ผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน

ผู้ปกครองนักเรียนที่มีอายุต่างกันมีความพึงพอใจต่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความมีวินัย ด้านความรับผิดชอบ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความมีเมตตากรุณา ด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่าผู้ปกครองนักเรียนที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ด้านความมีวินัย ด้านความรับผิดชอบ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความมีเมตตากรุณา ด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ไปในทิศทางเดียวกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิระพงษ์ เจริญพันธุ์ (2543) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนกระสังพิทยาคม อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ในประเด็นที่ว่า การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีอายุต่างกันต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า ครูมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีอายุไม่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ด้านความรับผิดชอบ ด้านความมีระเบียบวินัย ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความเคารพต่อกฎหมายบ้านเมือง ด้านความยุติธรรม ด้านความเสียสละและด้านความสามัคคี ไม่แตกต่างกัน

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

7.1.1 ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ โรงเรียนจันทบุรีเบกษาอนุสรณ์ อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น คณะผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองนักเรียนและโรงเรียนจึงควรหาแนวทางส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ทั้ง 5 ด้านให้แก่นักเรียนอย่างจริงจัง ในข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำให้มีความพึงพอใจในระดับมากและพัฒนาให้อยู่ในระดับมากที่สุดต่อไปดังนี้

7.1.2 ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนความพึงพอใจต่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ด้านความมีวินัย ข้อที่ 4 มีระดับค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ นักเรียนมีการรักษาระเบียบวินัยในการปกครองเพียงใด ในกรณีนี้โรงเรียนสามารถปรับปรุงแก้ไขให้ผู้ปกครองนักเรียนเกิดความพึงพอใจได้ โดยคณะผู้บริหารโรงเรียนควรมีแนวทางปรับปรุงและพัฒนา นักเรียนโดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายเพื่อให้มีการรักษาระเบียบวินัยในการปกครองมากยิ่งขึ้น

7.1.3 ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนความพึงพอใจต่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ด้านความรับผิดชอบ ข้อที่ 3 มีระดับค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือนักเรียนเอาจริงเอาจังและขยันขันแข็งเพียงใด ในกรณีนี้โรงเรียนสามารถปรับปรุงแก้ไขให้ผู้ปกครองนักเรียนเกิดความพึงพอใจได้ โดยคณะผู้บริหารโรงเรียนควรแนวทางปลูกจิตสำนึกให้นักเรียนรักงานรับผิดชอบต่องานที่ตนเองทำและมีความขยันขันแข็ง

7.1.4 ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนความพึงพอใจต่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ข้อที่ 4 มีระดับค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือนักเรียนซื่อตรงต่อคำสั่งของครูเพียงใด ในกรณีนี้โรงเรียนสามารถปรับปรุงแก้ไขให้ผู้ปกครองนักเรียนเกิดความพึงพอใจได้ โดยคณะผู้บริหารโรงเรียนควรปรับปรุงและพัฒนานักเรียนให้ซื่อตรงต่อคำสั่งของครูและรู้ระเบียบข้อบังคับของโรงเรียนตรงต่อเวลาในการทำงานตามที่ครูนัดหมาย

7.1.5 ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนความพึงพอใจต่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ด้านความมีเมตตากรุณา ข้อที่ 4 มีระดับค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ แสดงอาการต่อผู้อื่นด้วยความสุภาพนุ่มนวล พุดจาไพเราะเพียงใดในกรณีนี้โรงเรียนสามารถปรับปรุงแก้ไขให้ผู้ปกครองนักเรียนเกิดความพึงพอใจได้โดยคณะผู้บริหารโรงเรียนควรปรับปรุงและพัฒนานักเรียนให้แสดงอาการต่อผู้อื่นด้วยความสุภาพนุ่มนวล พุดจาไพเราะอ่อนหวาน เพื่อให้เกิดการช่วยเหลือเกื้อกูล มีความรักและความเคารพ

7.1.6 ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนความพึงพอใจต่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ข้อที่ 4 มีระดับค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือนักเรียนฝึกจิตใจของตนเองให้รู้จักเห็นใจผู้อื่นเพียงใดในกรณีนี้โรงเรียนสามารถปรับปรุงแก้ไขให้ผู้ปกครองนักเรียนเกิดความพึงพอใจได้โดยคณะผู้บริหารโรงเรียนควรปรับปรุงและพัฒนานักเรียนให้รู้จักเห็นใจผู้อื่นมีความรักและความเคารพในสิทธิของผู้อื่นต่อไป

7.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

7.2.1 ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองนักเรียนมีพึงพอใจของที่มีต่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ด้านความซื่อสัตย์สุจริตอยู่ในระดับปานกลางและมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้นควรมีการวิจัย เรื่อง การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ด้านความซื่อสัตย์สุจริตของโรงเรียนจันทบูรเบกษาอนุสรณ์ อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด

7.2.2 ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองนักเรียนมีพึงพอใจของที่มีต่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ด้านความมีเมตตากรุณาอยู่ในระดับปานกลางและมีค่าเฉลี่ยรองลงมา ดังนั้นควรมีการวิจัย เรื่อง การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ด้านความมีเมตตากรุณาของโรงเรียนจันทบูรเบกษาอนุสรณ์ อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด

8. บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542**. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.
- จิตรประสงค์ ชาวเจริญ. (2542). **ความพึงพอใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- เถียน พันอนุ. (2542). **การพัฒนาพฤติกรรมด้านคุณธรรมของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด**. รายงานผลการศึกษาค้นคว้าอิสระ. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พีระพงษ์ เจริญพันธุ์วงศ์. (2543). **การศึกษาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนกระสังพิทยาคม อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.